

KIZIL SAFAK

E. K. (b) F. Mərkəzi komitəsinin həftədə 3 dəfə çıxan qəndli gazetəsidir.

Abunə şərtləri
12 aylıq 2 m. 40 k.
6 aylıq 1 m. 20 k.

Адрес:
Эривань
ул. Абовяна № 35

İŞÇİ KADIN! Firkanin baş xətti yğrynda hazırqi dövrdə baş təhlüqə olan oportynist, „sol“ əjinti, sag „sol,, blok və onlara barışdırırsь munasəbət bəsləjənlərə karışь aparılan mubarizələrdə ilq sıralara qeçin!

Bejnəlxalk kadınlar qunu 8 MART

By il bejnəlxalk kommünist kadınlar qunu qeçən illərə nisbətən xusysı şəra'itler içərisində qeçirilir.
By xusysı şəra'idlerden başıq cəsbə sosializm kyrylysynda bejuq galibijetler jaradarak, sosyalizm planı uzrə juqsəq tempeler ilə iktisadiyyatın ileriledən syralar ittifaqi ilə senaje, qənd təsərrufatı və siyasi cihətdən bejuq behrana yğrajan imperialist devletleri arasındaqi mubərəzənin şiddətlənməsidir.

1930 nci ildə Şimali Amerika camahır Muttəhidəsinin istehsalatı 18,6%, İngiltərənin 8,4%, Almanyanın 14,2%, və Polşanın istehsalatı isə 26,2% ilə aşağı jənmişdir.

Hər qun imperialist elqələrində fabrika zavod, saxta və gejrə istehsalat muəssəsələrinin bağlanılması ilə issizlər ordysy çokaltır qucələrdə işsiz ac kalan işçi və xusysən işçi kadınların miqdarı artır.

Kapitalist elqələrində 1929 nci ildə issizlərin miqdarı 17 milyon 1930 nci ildə 30 milyon və 1931 nci ildə isə 33 milyon dan ziyadədir.

İssiz kadınların miqdarı İngiltərədə milyon jərdədən çokdər.

1930 nci ildə Almanya 3067185 nəfər issiz 605811 nəfərini kadınlar təşkil etdiqi halda 1931 nci ildə by miqdar daha artmışdır.

Kapitalist elqələrində kadın zəhmət həkki qisilərə nisbətən daha aşağı oldyğyndan qışı zəhmətli kadın zəhməti ilə əvəz edilmaq kapitalist elqələrində qutlavi xasijət almışdır.

Kadın zəhmət həkki Almanjada qışı zəhmət hikkinin 50-70% ni, Fransada 30-40% ni və hətdə bəzi istehsalat sahələrində 30-35% ni təşkil edir.

By qun kapitalist elqələrində davam edən bejuq iktisadi behranların ağır zərbəsi işçi sırası və joksyi qəndli qutləsi üzərinə düşərək onları olmağy fəna vəziətə hyrakır.

By vəziət ilə əlakədar olaraq kapitalist elqələrində proletarların inkılabı ryhy juqsələreq, kapital ilə mubərəzə və proletar inkılabına hazırlıq təşqilatları kuvvətlir.

Kapital elqələrində artmaqda olan tetihərəqatlarında "bir av gyst imperialist mubərəbəsi elej bina bejnəlxalk mubərəzə qunu, ndə "bir maj qununda istifaq eden proletarların miqdaryn artarak, syralar elqəsini mudafə suarları daşjarak, etdiqləri mubərəzələr hər il, hər ay və hər qun artmadadır.

Sahan proletarjatyın əhəmi jədi hissəsini proletar kadınlar təşkil etməqdədir.

Almanya işçilərinin 37% ni, İngiltərə 27%, Fransa 40% və çexoslavaqja işçilərinin 30% ni kadın işçiləri təşkil edir.

Qıtaj tokycy fabrika işçilərinin 70% ni, ipəq senajesinde çalyşanların 80% ni və Japonja tokycy senajesinde çalyşanların 80% ni kadınlar təşkil edir.

Kapital elqələrində kapital elejhine və syra elqəsini mudafə mubərəzələrində işçi və joksyl—myzdyr qəndli kadınlar birinci sıralar işgal edirlər.

Bejnəlxalk kommünist kadınlar qunu 8 mart, kapital elqələrində kapital əsaretində kalmış proletar kadınların sahan inkılabına hazırlıq işlərinin kuvvətləndirilməsi, issizliq elejhine

mubərəzə, dünya proletar inkılabı vətəni syralar elqəsini mudafə suarları altında qeçirildiqi halda bizdə isə zəhmətqəs kadın qutləsini firkanin baş xətti etrafında mütəzəm təşqil etmaq, beş illiqin uçuncu keti ilinin zərbəli məsələlərinin tam həjətə təciki suarları altında qeçirilməlidir.

Uçuncu keti ildə senajeni odykca artırmak, qənd təsərrufatın sosializm sektoryny qe-niləndirməq, joksyl—ortabəb qəndli təsərrufatların 20-25% ni və pambyk dairələrində 50% ni kollektivləşdirməq, mədəni bitqi əqin sahələrini qe-nişləndirməq, elliqə kollektivləşmə və by əsas üzrə kiyakları bir sırayı olaraq, lagv etməqdən

Sıralara karışь intervinsija hazırlı ayırlar

eteri şərait jaratmaq, umyml meçyry t.h.s.ii tam həjətə qeçirməq maluarıqə juqsəltməq, jəz əqinində 25,000 həqtar pambyk əqmaq qibi muhım məsələlər karışda dyır.

Zəhmətqəs kadınlar 8 mart şanlı bəhramların qeçirdiqdə

bir daha ez sıraların məhqumləndirəreq, firkanin baş xətti yğrynda, sosializm kyrylysynın bütün cəbhələrində bolşevikçəsinə çalyşmaqla, sosializm jəryə və zərbəli brigadalar sıralarından qeri dyrmamalıdır.

8 mart v.x. kadınlar qunu munasəbət ilə nə ediləcəq?

Ermenistan Mərkəzi İcraiyyə Komitəsinin kərarı üzərə 8 mart bejnəlxalk kadınlar qununu qeçirməq üçün, jol, jəzinkıjanın sədrliqi ilə meşyi işçilərdən ibarət bir komisjon təşqil olınarak, işə başlamışdır.

Jalınz komisjon deqiil bütün muəssəsə və təşqilatlar isə başlıjarak, 8 mart qunu munasəbetilə zəhmətqəs kadınların halların jaxşılaşması və onlar arasında mēdēni—mēarif işlərini canlandırmak məqsēdi ilə əməli işlər qerəcəqdirlər.

Mərkəzi icraiyyə komitəsi nəzdində olan kadınlar jəşayışın jaxşılaşdıran komisjon, bütün muəssəsə və təşqilatlara 8 mart munasəbetilə nə əməli işlər qerəcəqləri həkkində əzlərinə məlymat vermələri üçün, xusysi təliqələr qəndərmişdir.

By qəğyza cəvab olaraq, Hajdnarkoop aşağıdaqi işləri qerəcəqini bildirmişdir.

250 nəfər kadın kooperativləşdiriləcəqdır qı, hansılardan 150 nəfəri xəlçəçilər olmalıdır. Artelin idarə və tēftis həjjetinə 50 nəfər kadın kabaga qeçiləcəqdır.

Leninakan və İrevanda kadınlara məxsys birər savadsızlıq ləq kyrsları açmaq.

İrevanda joksylar fondy hesabına 20 nəfəri cəlb etməq şərtilə bir əl sənəti arteli açmaq; İrevan turq kadınlar klyby nəzdində olan tokycy arteli janında əl dəstmal toxycyan sex təşqil ediləcəq.

Bynlardan əlavə kadınların mēdēni jəşayışın təmin etməq üçün Hajdnarkoop xəttilə 8 mart munasəbetilə aşağıdaqi işlər qeriləcəq dir. İrevan və Leninakanda birər jəşli açmaq dairələrde kolxozcy kadınlar üçün 7 dənədə açyk jəşli açılacaq dır. Byndan başka dairələrdə 13 yşak bağçası və 8 jəşli açılacaqdı qı, bynlardan birı artyk açılmışdır.

Səhiyyə komisarlıq xətti ilə 8 mart munasəbeti ilə aşağıdaqi işlər qeruləcəqdır. İrevandaqi kadın xəstəxanasında (kadınlar doğan jerdə) 10 jər artıylacaq.

İrevan tēpə - baş məhləsində olan dispanser janında çocuklar konsyiltatsiası təşqil ediləcəq.

Leninakan tekistil jəşlisində

qəcə smenası üçün 15 jerdən ibarət daha bir gryppa duzelecəqdır.

Ağbabadə kərmiz xəç xətti ilə çocuklar konsyiltatsiası açılacaq.

Kotajkdə Kərmiz xəç xəttilə şamaçylyk mēntəkəsi dəxi açılacacdır.

Karaqilsə çocuklar konsyiltatsiası janında kadın konsyiltatsiası təşqil etməq məqsədilə 2-nci doktor dēvət ediləcəq.

Karaqilsə çocuklar konsyiltatsiasında saqlam yşaklar musə bikəsi təşqil ediləcəqdır. Bynlardan başka Səhiyyə komisarlıq xəttilə kadınlardan jəşli işçiləri hazırlamaq üçün İrevan, Leninakan, Karaqilsə və Eçmi-jədzində kəssa muddətli kyrslar açılacacdır qı, by kyrslarda 150 nəfər kadın okuyacacdır.

By bejuq təşəbbuslər zəhmətqəs kadınların jəşayışlarının jaxşılaşması üçün bejuq zəminədir. 8 mart munasəbetilə açılacaq jəni jəşli və yşak bağçaları kadınlar istehsalat cəlb etməq üçün bejuq bir jərdəm dır.

B. Veli kadınlar klybynın mudirəsi jol S Abbasova

ÇADRA KADINLAR QULƏ HALINA SALB Rədd olsun çadra!

Ermanistan kolhozçylarının 2-nci kuryultajına atəşin salam.

Jaşasın elqənizim sosializm kuryuluşynın kabak sənqərlerində dyryb, məhsyldarlıq arfırmak və təsərrüfat cəbhəsində açkılıqlar jək etməq yğrynda mubərəzə aparən kəhrman kolhozçylar.

Ermanistan 2-nci kolhozçylar kuryultajının açılış

Martın 5 ndə huqumat tıfat-rəsy bınasnda saat 7-də Ermanistan Xalk toprak komisar jol. A. Kylojan tərəfindən qurultulu alkışlar altında 2-nci Ermanistan kolhozçylar kuryultajı açıldı.

Jol. jol. A. Xancjan, S. Ter-Kapreljan, Kymedin, A. Ananjan, A. Jerzinkjan, Əli Tagəzadə, A. Kylojan, Arags Myradjan və sairələrdən mütəsəqqil 55 nəfərdən ibarət kuryultajın həjjet sədərətine secildilər. Byn dan sonra STALIN, MOLOTOF, VOROŞILOF, QIROF, ORZONKIDZE, KALININ, MIKOJAN və sair joldaşlar dəxi qurultulu-alkışlar altında kuryultajın fəxri sədərət həjjetinə secildilər. 5 nəfərdən ibarət mandatın komissijon və 5 nəfərdə kuryultajın qatibliyinə secildi. Kuryultajın qundeliqi:

1) Kolhoz mərqəzinin hesabət məryzəsi, 2) Maldarlıqın inqışaf

ıf məsələləri, 3) kolhoz kənd-larə hazırlıq, 4) seçqilər kuryultaj adından, jol. STALINƏ, U. I. K. (b). firkesi mərqəzi komitə-sinə, Zak. Əlqə firke komitə-sinə və Ermanistan mərqəzi firke komitəsinə qəndəriləcəq telgra-mmalar okyndı. Jol. A. Xancjan, umym ittifak kolhoz sen-trə və umym ittifak kolhozçyla kuryultajına dəxi təbriq telgra-mə qəndərilməsi kararə alın-dı. Bynlardan sonra təbriqlər başlajarak, jol. A. Ananjan mərqəzi komite və mərqəzi icra-jə komitəsi adından kuryultaj təbriq etdi. Xəlk komsarlar şyrasə tərəfindən A. Jerzinkjan joldaş kuryultaj təbriq etdikdən sonra, Hajınkoop işçiləri, kəzi-ordy numəjəndələri, kolhoz xə-ti ilə çalısan agronomların və kolhoz kooperatsija numəjəndə kadənlərinin təbriqi ilə kuryultajın birimci iclası kapandı.

Ermanistanda

Martın 1-nə kədər kolhoz ların inqışafı

1930 —nci il sentjabrın 1 —nə kədər Ermanistanda 15.100 təsərrüfatla 380 kolhoz var idi qı, umym təsərrüfatların 9 faizini təşkil edirdi. 4 aj sonra, 1931 —nci il janvarın 1 —ndə kolhoz-ların məkdarı 20.032 təsərrüfatla 495 —ə çatarak, umym təsərrüfatların 12,1 faizini təşkil edirdi. Martın 1 —nə kədər təsərrüfatların 18,1 faizi kolhozlara cəlb edilmişdir.

Martın 1 —nə kədər dairələrdə kollektivləşdirmə faizi aşağıdaqlardır:

Abaranda təsərrüfatların 10,6 faizi, Allahverdidə — 8,8, Axtada — 13,9, Ağbabada — 7,5, Əstərəqdə — 18,3, Basarqəçərdə — 10,8, Korisdə — 19,3, Dərələqəzdə — 5,3, Dıjıcanda — 9,8, Talynda — 4,9, İcəvanda — 24,1, Leninkanda — 21,6, Kotajkdə — 23, Kəmərlidə — 27,3, Karaqlisqə — 4,8, Kapanda — 26,9, Kurydykylda — 35,8, Martynidə — 14,7, Məgridə — 27,5, Mojləqəçqajda — 15,3, N. Bəja zətdə — 16,3, Şəmsəidində — 21,7, Sisjanda — 23,3, Stepanavanda — 12,6, Vəqarsabadda 23,3, Vedidə — 10,3 falzi kollektivləşdirilmişdir.

Martın 1 —nə kədər olan 601 kolhoz 28.465 təsərrüfat ihatə edirqi, 17.237 baş çalısan həyvana malıqdır. 27 sud təsərrüfat fermasə olyb bynlərin 2.286 ineqi vardır. Donkyzçylyk fermalar 6660 ana donkyz ilə 17 dane dir. Kolhozların 27.808 sentner toxum və 1.766 sentner əl dəqmijən toxum fondy varidi. Fərdi təsərrüfatlarda 11.686 sentner toxum fondy var idi. Kolhozlarda 14.790 sent, fərdi təsərrüfatlarda isə 44.275 sent. toxum təmizlənmışdir.

Traktorların sağı 185 olyb, onlardan 121 — i təmir edilmiş və 26 — sь təmir edilməmişdir.

Cərqə ilə əqən maşın 1.261 dənə varidi, jənileri 89 dənə, trıjler 562, jənileri 106, cıns ağırdan 20 dənə.

562 heqt. şaqər pazı və 1.764 heqt. tutun kontraktasija edilmişdir. Kuvvə verici madde 1.907 tonn nəkl edilmişdir. Plan lar 447 kolhoza və 106.083 təsərrüfata çatdırılmışdır. Kolhozlarda 19.725 sentner jəm fondy tədarıq edilmişdir.

Qəstərilən rəkməldən toxum fondynın əqsıqlıjı kartofıl və texniki bitqilərle ağırtmasile izah edilir.

Zak. əlqə komitəsinin direktiv məqybynın təhkika alınması bilatəxir jajarak, joklamə vaktında bitirəlim!

Firke təşqilatların seçqiləri həkkində

Firke əzəqləri buroların imdiqi seçqiləri ərzində firke təşqilatçylarında jəniden seçqisini icra etməq lazımdır. O əzəqlərdə qı byny ifa etməmişlər, seçqilər zamanında duzə-nə salmaq lazımdır.

Firke təşqilatçylar şəbəqəsinin jaradılması.

1. Sənaje daxilində firke nüfuzyny tə'min etməq, bitərəf işçilər ilə səkkə bağlanmaq, daxil-i firke işlərini qucıldirməq və biri — birindən yzak məsafədə duşən smena tsexləri ilə əlake jaratmaq məqsədilə, əzəq burolarına və firke kollektivlərinə jərdəm etməq üçün, firkevi rəhbərliq edici əzəq həkkələr — firke dərneq təşqilatçylar təşkil edilir.

2. Firke təşqilatçyların şəbəqəsi umymı birleşmiş jaxyd tsex əzəqində o hesabla muaj-jən edilir qı, sənajenin ibtidai vahidler — smena, sənətxane brigad, belmələr, artel, hansla nənqi uç jaxyd artıq firkeclə-ləri vardır, əz firke təşqilatçylarına malıq olsynlar.

3. Firke təşqilatçylar birin-ci nobədə sənaje əzəqlərində, transportda və sovxozlarda təşkil etməli, əqər əzəq bir neçə muəsəsejə rəhbərliq edirsə, muəsəse əzəqlərində də o qı-bilərə malıq olmaq mümqun dur. (jaxyd əqər bejuq muəsəse bir neçə mərəbədə jerleşmiş isə.)

4. Firke təşqilatçylar firke dərneqləri tərəfindən seçilir, firke buroların jəniden seçqisi-llə birliqdə seçiləreq, burolar tərəfindən təsdik ediltr. Firke təşqilatçyların buro uzvu olmağı məcbury dəjildir.

5. Firke namuzədləri təşqilatçylar olabilmez. Sabit kommunistlərdən onlar seçməli, hansyların qı, ictimai firke, zeh mət təcrubələri olmaqla, firke və bitərəf qutlənin təvəccuhuna nail olmyslardır.

Təşqilatçyların karşısına kojylan məsələlər

1. Firke təşqilatçylar dərneqin sijasə rəhbərcisi olyb, əz dərneqində firke əzəqlərinin kərar ların tədbik etməq üçün mə'syl dur, ezunə həvalə olynan məhəl üzərində bylynan sənaje, həmqarlar komsomol, kadın və ictimai təşqilatların işlərinə rəhbərliq edir, jerində, qərgülən açkılar həkkində buroja məly-

mat verib, sənaji daxilində bylynan rəhbər organlara əlahiddə məsələlər təqlif edir.

2. Firke təşqilatçylar buroların məlymatı ilə jərgəncaklar çaqərarak, əzəq işlərinin umymı programından çykəryan jərli təbijetində olan məsələləri təhkika alır, by syratla, əz dərneqində firke işlərini qecirməq işində firke burosynın qəməqçi çı sağılyr.

3. Firke təşqilatçylar bitərəf qutləni firkeci joldaşlar ətrafına toplamak, onlar firke işlərinə iştiraq etdirməq və firke sıralarına qecirməq və onlardan jeni təbəkələr hazırlamaq üçün butun vastələr ələ alır.

4. Firke təşqilatçylar əz işlərinə etəri əzəq burosy kabagında hesab verəcəqlər, onlar ilə əlake jaratmaq üçün, firke burolar təşqilatçylar muşavə

təsi çaqərarak, onların ağırsa məryzələrini buroda eşidirlər.

M. K. Təşq. - Təlimat Şə'besi

IRAVAN TURQ KADYNLAR KYLYBYNYN MIDİRƏSİ JOL. B. QAZIMOVA

Moskvada məşəviq əqs inkılavçyların muhəqəməsi və xarici mətbyat

Moskvada başlanan əqs inkılabçyların muhəqəməsi xaricdə bejuq təsir byrakmışdır. Məşəviqlərin başçylar, Apramoviç, Dann və sajrə Almanja, Fransa və diqər əlqə sosial faşistləri ilə bərabər Şyrələr ittifakına karşə mubərəzə jə baslamışlar. Məşəviq Apramoviç Berlində bir çykyzında

demişqi „bolşeviklərin haqlıjəti çarizmdən daha fənədir.“ Muhəqəmə təşkilat ilə qəstəril qı, iğinci interoasional başçylar kapitalist huqumətləri ilə mu daxələ səjasətini aparmışlar.

Xaricdəqi kommunist gəzetələri sosial faşistlər və kapitalistlər mətbyatın provokasjalarına karşə şiddətli mubərəzə aparmışlar.

BEYNƏLXƏLK KADYNLAR QJUNU 8 MARTA İTTİFAF ANNAMA!

Zəfiri, karənizk, çylyən ufıkdən Ustunə bir sarı qunəş dogard... Məvhymət əllə kanlı bir pərdə Bir kanlı dənizdə səni bogard...

Bir zaman var idi, kanlar ağırdən... Məvhymət jolynda duşmuşdun dərde O, mə'sym qəzudən alav çaglardən, Əqs edərdi laqin cəhrəndə pərdə...

Cədydə varlyən, həkkərdə birdən... Jyrtəs qəbys kədər kara pərdəni Şəhadət edildi şanlı eşirdən Bir bəşər uzvisən unytma byny!

Ej! azad jyrdymın şərəfli kəzy! Kəlbində səvincilər dəşmada by qun, Çunqə olybsən şərkin jyldəzə Şəfəkin dijarda çalmada duqun.

Al - kəzy tarixə jazylyb adın Silliməz heç vaxti əmin oll byna, Çyrynməz bejnimdə ah-u-fərjadən Ej əsir qəzunde şərəfli annal...

ƏBULFƏT RƏHİMOF

Həj'ət təhririjə